

ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1
Technological Leadership of School Administrators as Perceived
by Teachers under Yala Primary Educational Service Area Office I

Received : 2020-11-20

Revised : 2021-01-12

Accepted : 2021-03-04

ผู้วิจัย นิสา แป้นเขียว¹

Nisa Paenchian

bow_nofear@hotmail.com

เอกรินทร์ สังข์ทอง²

Ekkarin Sungtong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 และรวบรวมข้อเสนอแนะในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 ในการวิจัยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 จำนวน 400 คน ซึ่งได้มาวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) การทดสอบค่าเอฟ (F - test) และการเปรียบเทียบพหุคูณ (LSD)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 มีทัศนะต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 มีทัศนะต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน เพิ่มงบประมาณด้านครุภัณฑ์ทางเทคโนโลยีให้เพียงพอ และ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารพร้อมทั้งพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องเพราะเทคโนโลยีก้าวไปอย่างรวดเร็ว

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี

¹ นักศึกษาปริญญาโท, สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

M.Ed. (Educational Administration), Graduate Student, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Prince of Songkla University

² รศ.ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Lecturer, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Prince of Songkla University

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of Technological Leadership of School Administrators as Perceived by Teachers under Yala Primary Educational Service Area Office I 2) to compare Technological Leadership of School Administrators as Perceived by Teachers under Yala Primary Educational Service Area Office I classified by, educational background, work experience and institution size 3) to gather suggestions for development about Technological Leadership of School Administrators as Perceived by Teachers under Yala Primary Educational Service Area Office I. The sample consisted of 400 teachers under Yala Primary Educational Service Area Office I. The reliability of the questionnaire was .953. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and multiple comparison (LSD).

The results of the research showed that 1) Teachers under Yala Primary Educational Service Area Office I had a high level of attitude towards the technological leadership of school administrators in the overall picture. When considering each aspect, it was found that every aspect is at a high level. 2) The attitude of teachers under Yala Primary Educational Service Area Office I towards the technological leadership of school administrators classified by educational background as a whole were significantly different at .01 level. When classified according to the size of the school as a whole, it is significantly different at the .01 level. 3) Suggestions on the development of technology leadership of school administrators according to the Teachers under Yala Primary Educational Service Area Office I are to encourage teachers to integrate technology into teaching and learning, increase the budget for technology supplies and use technology for administration as well as continuously develop knowledge because technology moves fast.

Keywords : Leadership, Technological Leadership

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีความมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนประเทศด้วยนโยบาย 4.0 เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 เมื่อโลกได้ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีจึงเข้ามามีบทบาทในทุกระดับ ทุกวงการ และแง่มุมของชีวิต ทำให้การติดต่อสื่อสาร รับรู้ข่าวสาร พร้อมทั้งติดตามความเคลื่อนไหวในทุกมุมโลกเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว การปฏิบัติเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงมีบทบาทต่อการดำรงชีวิตและทำวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านชีวิตความเป็นอยู่ การติดต่อสื่อสาร การทำงาน วงการแพทย์ วงการธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวงการศึกษ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญ ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการศึกษาอันส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้บริหารและครู (พงศ์ดี ผกามาศ, 2553) เนื่องจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านการศึกษากการทำงานในยุคปัจจุบันต้องอาศัยคอมพิวเตอร์ในการทำงานโดยทั้งสิ้น ดังนั้นการศึกษาจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังช่วยแก้ปัญหาทางด้านการศึกษาให้สำเร็จลุล่วงไปได้โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างสะดวก และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น (ยีน ภู่วรรณ และ สมชาย นำประเสริฐชัย, 2546)

จากคำกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าเทคโนโลยีมีความจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเทคโนโลยีสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนได้ ซึ่งในด้านการบริหารงาน การนำเครื่องมือเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการข้อมูลจะช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นอย่างมาก ความสำคัญของเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้งจึงเป็นเรื่องที่ท้าทายสำหรับการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในระดับของสถานศึกษาที่ควรมีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี แม้เทคโนโลยีจะมีความสำคัญมากเพียงใดแต่สิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญกว่าเทคโนโลยีนั่นคือ คนผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีโดยเฉพาะในโรงเรียนแล้ว ผู้ที่เป็นกุญแจสำคัญที่สุดในการนำเทคโนโลยีมาปรับไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้นคือ ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษาในด้านวิชาชีพ เพราะสถานศึกษาเป็นระบบย่อยของระบบการศึกษาและระบบสังคม การจัดการศึกษาในสถานศึกษาจึงต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำเฉพาะด้านที่เรียกว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อจัดการศึกษาและดำเนินงานการบริหารสถานศึกษา (ชลิต เกิดทิพย์, 2549) วงการการศึกษาจึงต้องการผู้นำที่มีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ต้องการผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่สามารถชี้ทางการนำเทคโนโลยีการศึกษาไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ต้องสามารถชี้แนะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและสามารถชี้แนะให้บุคคลที่เกี่ยวข้องนำไปใช้อย่างจริงจัง (วสันต์ อดิศักดิ์, 2553)

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองให้ทันกับเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาขึ้น และเพื่อที่จะสามารถทำงานได้ในศตวรรษที่ 21 ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในมาตรา 65 กล่าวว่า ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนจะละเลยบทบาทแห่งความเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาไม่ได้ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนจะต้องบริหารโรงเรียนในทุกด้าน อันได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารงานงบประมาณ และงานบริหารงานทั่วไป (ปราชญา กล้าผจญ, 2547 อ้างถึงใน ขวลิขิต เกิดทิพย์, 2549) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความชำนาญในการบูรณาการเทคโนโลยีและนำไปใช้โดยสามารถดำเนินผ่านสภาวะความเปลี่ยนแปลงได้ หากผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนหรือไม่เห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาใช้ ย่อมส่งผลให้ผู้ได้บังคับบัญชาขาดความมั่นใจและขาดกำลังใจในการทำงานได้เช่นกัน (ขวลิขิต เกิดทิพย์, 2549)

ในปัจจุบันการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษายังไม่สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาได้ดีเท่าที่ควร เนื่องด้วยข้อจำกัดหลายด้าน เช่น ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ และที่สำคัญคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และกระบวนการการเรียนรู้ ระบบเทคโนโลยีไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา (อุดม ต้องเซ่งกี, 2551) นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อการบริหารโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการบริหารงานวิชาการยังมีปัญหาสูงกว่าด้านอื่นและงานวิจัยของ สุทธนู ศรีไสย์ และคณะ (2547) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” พบว่าประสิทธิภาพการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมของประเทศอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับตัวชี้วัดและเกณฑ์ที่ตั้งไว้สิ่งที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วนใน 2 อันดับแรก คือ ด้านบุคลากรและด้านการบริหารจัดการ และผู้บริหารบางท่านยังไม่เห็นความสำคัญหรือยังไม่กล้าที่จะเปิดรับเทคโนโลยีเหล่านี้เนื่องจากตนเองยังไม่สามารถปรับตัวและปรับใช้เทคโนโลยีที่มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ อย่างไม่หยุดยั้ง Stegall (1998 อ้างถึงใน สุนันทา สมใจ, 2561)

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สถานศึกษาหลายแห่งมีการวางระบบเครือข่ายที่มีความเสถียรภาพ และมีความเร็วสูง ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ตามยังมีโรงเรียนหลายแห่งที่ยังขาดการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา บางโรงเรียนผู้บริหารยังขาดภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ยังไม่มีวิสัยทัศน์ และไม่คอยให้การสนับสนุน ไม่ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี ตามที่นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประจำปีประมาณ 2558 ได้ประกาศให้มีการมุ่งเน้น การผลิตบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาตนเองโดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้นั้น ทั้งนี้มีปัจจัยหลายอย่างที่เป็นส่วนทำให้โรงเรียนขาดการส่งเสริมทางด้านเทคโนโลยี แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยเล็งเห็นคือ โรงเรียนจะต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี

ดังนั้นจากความสำคัญและปัญหาของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการเทคโนโลยีในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 2,144 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูจำนวน 400 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง และการใช้วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) ใช้วิธีจับฉลากโดยการสุ่มแบบไม่คืนกลับ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane' (1978 อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชยกุลวงศ์, 2546 : 140)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 1 ชุด โครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วยวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 23 ข้อ มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบเรื่องภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของนักการศึกษาหลายท่าน มีอยู่ 6 องค์ประกอบ ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ตของ (Likert Scales) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีอยู่ในระดับใด โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดข้อเสนอแนะในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1

การเก็บและรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามแล้ว 15 วัน ผู้วิจัยไปติดตามและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง (ผู้ให้ข้อมูลคือ ครูฝ่ายวิชาการ ครูที่สอนวิชาคอมพิวเตอร์) ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ที่เก็บรวบรวมได้ ไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อประมวลผลและหาค่าสถิติ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ทำการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน ดังนี้

2.1 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามทักษะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยการหา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เป็นรายข้อ โดยภาพรวมทั้ง 6 องค์ประกอบ แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน โดยวิธีการแปลผลตามเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute criteria)

2.2 ทำการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

2.3 ทำการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามทักษะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันนำไปทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการ Least Significant Difference (LSD)

2.4 รวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามในการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ตามลำดับความถี่

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทักษะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามทักษะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยภาพรวม

องค์ประกอบ ด้านที่	ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี	$\bar{X}$	S.D	ระดับภาวะผู้นำ ทางเทคโนโลยี
1	การมีความรู้ทางเทคโนโลยี	4.16	0.63	มาก
2	การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร	4.15	0.64	มาก
3	การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการศึกษา	4.21	0.63	มาก
4	การจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี	4.13	0.68	มาก
5	การวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยี	4.12	0.72	มาก
6	การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม	4.24	0.64	มาก
รวม		4.17	0.59	มาก

ตาราง 1 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 มีทัศนะต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบด้านการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และองค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา รายละเอียดดังตาราง 2 – 4

ตาราง 2 การทดสอบค่า (t-test) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้าน	ปริญญาตรี หรือต่ำกว่า		ปริญญาโท หรือสูงกว่า		t	Sig. (1-tailed)
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. การมีความรู้ทางเทคโนโลยี	4.17	0.63	4.06	0.52	0.88	0.19
2. การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร	4.15	0.65	4.09	0.48	0.62	0.27
3. การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการศึกษา	4.21	0.63	4.23	0.54	0.21	0.42
4. จัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี	4.14	0.69	4.01	0.54	1.17	0.13
5. การวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยี	4.17	0.68	3.43	0.82	5.37	0.00**
6. การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม	4.26	0.65	3.91	0.46	3.66	0.00**
รวม	4.18	0.60	3.96	0.35	1.92	0.02*

หมายเหตุ ** $p < .01$; * $p < .05$

จากตาราง 2 ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า

เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยี และด้านการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม สูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตาราง 3 การทดสอบ (F-test) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 11 – 20 ปี		มากกว่า 20 ปี		F	Sig.	คู่ที่ ต่างกัน
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
1. การมีความรู้ทางเทคโนโลยี	4.20	0.60	4.11	0.66	4.17	0.59	0.86	0.42	-
2. การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร	4.21	0.59	4.07	0.65	4.18	0.72	2.19	0.11	-
3. การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการศึกษา	4.27	0.55	4.07	0.69	4.40	0.61	7.67	0.00**	(1,2) (2,3)
4. การจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี	4.19	0.63	4.03	0.74	4.23	0.65	2.94	0.05 *	(1,2)
5. การวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยี	4.11	0.65	4.10	0.76	4.24	0.76	0.95	0.39	-
6. การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม	4.25	0.57	4.18	0.71	4.33	0.62	1.27	0.28	-
รวม	4.20	0.52	4.09	0.63	4.26	0.60	2.38	0.09	-

หมายเหตุ ** $p < .01$; * $p < .05$

จากตาราง 3 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ด้วยสถิติทดสอบ LSD พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบูรณาการ

เทคโนโลยีเข้ากับการจัดการศึกษา สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานตั้งแต่ 11 – 20 ปี และครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานตั้งแต่ 11 – 20 ปี นอกจากนี้ยังพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ด้วยสถิติทดสอบ LSD พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี ทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีด้านการจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานตั้งแต่ 11 – 20 ปี

ตาราง 4 การทดสอบ (F-test) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		F	Sig	คู่ที่ต่างกัน
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
1. การมีความรู้ทางเทคโนโลยี	3.61	0.44	4.25	0.61	4.49	0.48	54.05	0.00**	(1,2) (1,3) (2,3)
2. การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร	3.59	0.54	4.23	0.58	4.52	0.50	56.19	0.00**	(1,2) (1,3) (2,3)
3. การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการศึกษา	3.62	0.53	4.28	0.57	4.66	0.40	74.99	0.00**	(1,2) (1,3) (2,3)
4. จัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี	3.64	0.65	4.18	0.64	4.53	0.51	39.78	0.00**	(1,2) (1,3) (2,3)
5.การวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยี	3.65	0.53	4.19	0.68	4.46	0.76	30.26	0.00**	(1,2) (1,3) (2,3)
6. การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ	3.74	0.51	4.29	0.62	4.62	0.50	44.99	0.00**	(1,2) (1,3) (2,3)
รวม	3.64	0.46	4.24	0.55	4.55	0.44	50.02	0.00**	(1,2) (1,3) (2,3)

หมายเหตุ ** $p < .01$; * $p < .05$

จากตาราง 13 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครูเป็นรายคู่ ด้วยสถิติทดสอบ LSD พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง และครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 มีทักษะต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหาร สถานศึกษาตามทักษะของครูเป็นรายคู่ ด้วยสถิติทดสอบ LSD พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีทักษะต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา ขนาดกลาง และครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กทุกด้าน คือ ด้านการมีความรู้ทางเทคโนโลยี ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร ด้านการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการศึกษา ด้านจัดการด้าน โครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยี และด้านการใช้เทคโนโลยี อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง มีทักษะต่อภาวะผู้นำทาง เทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กทุกด้าน คือ ด้านการ มีความรู้ทางเทคโนโลยี ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร ด้านการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการ ศึกษา ด้านจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยี และ ด้านการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 5 ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	การมีความรู้ทางเทคโนโลยี	
	1. ควรมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพราะเทคโนโลยีก้าวไปอย่างรวดเร็ว	87
	2. ผู้บริหารควรมีการพัฒนาความรู้อยู่เสมอ	41
	3. สนับสนุนส่งเสริมความรู้ทางเทคโนโลยีให้แก่ครู บุคลากร โดยให้ครูเข้าอบรมในเรื่องของเทคโนโลยีทุกปีการศึกษา	19
	4. เมื่อครูและบุคลากรเข้าอบรมแล้วมีความเกี่ยวกับเทคโนโลยีควรให้ครูบุคลากรนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดกับวิชาที่สอน	1
	5. ควรมีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี	1
2	การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร	
	1. ควรใช้เทคโนโลยีเป็นกิจวัตรประจำวันและต้องฝึกเรื่องเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง	19
	2. ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มขยายขีดความสามารถเชิงวิชาชีพของทีมงานและกลุ่มการเรียนรู้ในสถานศึกษา	3
	3. ควรมีการจัดตั้งระบบของโรงเรียนในการจัดสรรข้อมูลในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ	1
	4. ควรมีความสามารถในการแก้ปัญหาในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	1
3	การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการศึกษา	
	1. ควรส่งเสริมให้ครูนำมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ เข้าใจ และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน	98
	2. ควรบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการฝึกอบรมให้แก่ครู	15

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
4	จัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี 1. จัดทำห้องเรียนคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อผู้เรียน 2. จัดงบประมาณด้านครุภัณฑ์อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย 3. ปรับโครงสร้างให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 4. ควรนำโครงสร้างทางเทคโนโลยีมาบูรณาการกับการทำโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียน โดยให้สอดคล้องกับความต้องการ และความต้องการของชุมชน รวมทั้งจะต้องสอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน	78 34 2 2
5	การวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยี 1. ส่งเสริมให้ครู บุคลากรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผล 2. ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมินและการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา 3. ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผลให้กับครูและบุคลากร	11 2 1
6	การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม 1. กำหนดกฎระเบียบ แนวปฏิบัติ ในการใช้เทคโนโลยี ให้ชัดเจน 2. จัดอบรมบุคลากรและนักเรียนเกี่ยวกับโทษของเทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยีให้ถูกต้องเหมาะสม 3. ผู้บริหารควรตระหนักถึงผลกระทบและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี 4. ควรมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และเป็นประโยชน์มากที่สุด ไม่ใช่เทคโนโลยีในทางที่ผิด	4 3 1 1

จากตาราง 14 พบว่าครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้ ในด้านการมีความรู้ทางเทคโนโลยี พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพราะเทคโนโลยีก้าวไปอย่างรวดเร็ว รองลงมา คือ ผู้บริหารควรมีการพัฒนาความรู้อยู่เสมอ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหาร พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรใช้เทคโนโลยีเป็นกิจวัตรประจำวันและต้องฝึกเรื่องเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มขยายขีดความสามารถเชิงวิชาชีพของทีมงานและกลุ่มการเรียนรู้ในสถานศึกษา ด้านการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการศึกษา ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรส่งเสริมให้ครูนำมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ เ้าใจ และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน รองลงมา คือ ควรบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการฝึกอบรมให้แก่ครู ด้านจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ จัดทำห้องเรียนคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อผู้เรียน รองลงมา คือ จัดงบประมาณด้านครุภัณฑ์อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย ด้านการวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยี ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ส่งเสริมให้ครู บุคลากรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผล รองลงมา คือ ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมินและการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ กำหนดกฎระเบียบ แนวปฏิบัติ ในการใช้เทคโนโลยี ให้ชัดเจน รองลงมา คือ จัดอบรมบุคลากรและนักเรียนเกี่ยวกับโทษของเทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยีให้ถูกต้องเหมาะสม

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานดังนี้

1. ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 มีทัศนะต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ 1.การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม 2.การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการศึกษา 3.การมีความรู้ทางเทคโนโลยี 4.การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร 5.การจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี 6.การวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับ ภัทราพร ธัญกิจเจริญสิน (2559 : 8) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ภัทรา ธรรมวิทยา (2557 : 5) ที่ได้ศึกษาการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตธนบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตธนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของโรสนานี หะมิมะ (2553) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจบ บุญจันทร์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีและระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ สันติ หอมทวีโชค (2554) ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 มองว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางด้านเทคโนโลยี เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 65 ได้กล่าวไว้ว่า “ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ” ซึ่งบุคคลสำคัญที่ทำให้ การวางแผนและจัดการกับเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบการศึกษา ประสบผลสำเร็จ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะนอกจากจะมองเห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นในระบบของการจัดการเรียนการสอนแล้ว ผู้บริหารยังต้องเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศที่แตกต่างออกไปจากฝ่ายปฏิบัติการหรือครูผู้สอนต้องเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ กำหนดนโยบายทางการศึกษา หลักสูตรการศึกษา เพื่อให้ทันต่อพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร การปรับตัวให้ทันเพื่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ตลอดเวลา รวมทั้งวางแผน วิธีการ และกระบวนการตัดสินใจในการทำงานที่เปลี่ยนไปเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะ

วิสัยทัศน์ เพื่อจะสามารถทำงานได้ในสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ และนอกจากนั้นผู้บริหารการศึกษาต้องส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ และจัดให้มีส่วนสนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระของผู้สอนให้น้อยลง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 64-67) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยีโดยได้กำหนดไว้ในกลยุทธ์ที่ 2 ว่า พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และยังต้องการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้เพื่อยกระดับสู่มาตรฐานสากล ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ครูมองระดับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2. ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า

คล้ายคลึงกับ วินา สุทธิโพธิ์ (2561) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกัน โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน โดยที่ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า อาจจะมีคาดหวังต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่า เพราะครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่าได้รับการถ่ายทอดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนไม่หลากหลาย ส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นการเรียนการสอนแบบถ่ายทอดความรู้จากคณาจารย์ ยังเป็นการเรียนการสอนแบบอยู่ในขอบเขต ซึ่งอาจจะต่างจากครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่า ที่ในระหว่างเรียนได้มีการบูรณาการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และการแสวงหาความรู้ได้อย่างตรงจุด อีกทั้งในระหว่างการศึกษาที่ได้รับการสอนให้มีการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มากกว่าปริญญาตรี ซึ่งครูที่มีวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า อาจจะมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะความสามารถ และมีความตระหนักในเรื่องของเทคโนโลยีมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่า จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับ สุนันทา สมใจ (2561) ให้ความสำคัญของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่แล้ว รวมถึงการส่งเสริมให้ผู้อื่นพัฒนาตนเองในเรื่องของการใช้เทคโนโลยี และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน สุกัญญา แซ่มซ้อย (2558) ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีจะต้องเป็นคนที่มีความเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีต้องสร้างการยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญยอมรับ และนำไปบูรณาการกับความรู้ในศาสตร์การสอน ความรู้ในเนื้อหาวิชา เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู ให้มีความเป็นครูมืออาชีพและกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรไปในที่สุดนั่นเอง

2.2 ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่ง

ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับ สมจิตร ขวัญแดง (2560) ได้ทำการศึกษา เรื่อง สภาพปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า สภาพปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ศรีณภัทร์ ไตรสุวรรณ (2560) ทำการศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันครูต่างเล็งเห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยี และมองว่าผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันย่อมต้องมีศักยภาพในการปฏิบัติงานสูง มีความรู้ความสามารถในเรื่องของเทคโนโลยี ใช้หลักการและทฤษฎีการบริหารงานที่ทันสมัย นำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการบริหารงาน จึงทำให้ครูไม่ว่าจะมีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปี ลงมา หรือมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต่างกัน

2.3 ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สูงกว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง และครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สูงกว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับ ภัทรพร ธัญกิจเจริญสิน (2559) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ วิมลลี คำนุ (2558) ที่ทำการศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยโดยรวมพบว่า การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูมองว่าสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่มีข้อบ่งชี้ในเรื่องจำนวนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีเทคนิคในการใช้เทคโนโลยี หรือมีจำนวนวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้ในการประมวลผลข้อมูลซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง สถานศึกษาขนาดใหญ่จะได้รับงบประมาณสนับสนุนจากทางต้นสังกัดในการบริหารจัดการตามข้อบ่งชี้และภารกิจการบริหาร และจัดการสถานศึกษาได้อย่างเพียงพอ และมากกว่าสถานศึกษาขนาดอื่น ๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก

3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 พบว่ามีข้อเสนอแนะตามลำดับจากมากไปน้อย คือ การมีความรู้ทางเทคโนโลยี จัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการศึกษา การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร การวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพราะเทคโนโลยีก้าวไปอย่างรวดเร็ว ควรใช้เทคโนโลยีเป็นกิจวัตรประจำวันและต้องฝึกเรื่องเทคโนโลยีอย่าง

ต่อเนื่อง ควรส่งเสริมให้ครูนำมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ เข้าใจ และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน ควรจัดทำห้องเรียนคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อผู้เรียน ควรส่งเสริมให้ครู บุคลากรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผล และควรกำหนดกฎระเบียบ แนวปฏิบัติ ในการใช้เทคโนโลยี ให้ชัดเจน ดังนั้นข้อเสนอแนะจะสะท้อนให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรรวบรวมความรู้เกี่ยวกับด้านทักษะภาษาอังกฤษที่จะสามารถใช้และเข้าถึงเทคโนโลยีและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีในสถานศึกษา ให้ครบถ้วนเพียงพอต่อการใช้งานของครูและบุคลากร
- 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เทคโนโลยีในการวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินและตัดสินใจในการบริหาร เพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงพฤติกรรมของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างลึกซึ้ง ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ
- 2.2 ควรมีการศึกษากภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเป็นการยืนยันผลการวิจัยในครั้งนี้

บรรณานุกรม

- ขวลิต เกิดทิพย์. (2549). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี).
- นพรัตน์ คงเมือง. 2557. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาของผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนของครู ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2. (ปริญญาศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี).
- นิคม นาค้าย. (2549). องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- บรรจบ บุญจันทร์. (2554). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- ผ่องศรี วานิชย์สุภวงศ์. (2546). ระเบียบวิธีการวิจัยทางการศึกษา. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พงศ์ศักดิ์ ฝักมาศ. (2553). ระบบไอซีทีและการจัดการยุคใหม่ = ICT System and modern Management. กรุงเทพฯ : วิตติกรูป.
- ภัทรา ธรรมวิทยา. (2557). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา ในเขตธนบุรี. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. 10(1), 1.
- ภัทราพร ธัญกิจเจริญสิน (2559). ภาวะผู้นำทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3. 3(1), 8.
- มณฑกานต์ คงนวล. 2556. ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี).
- ยีน ภู่วรรณ และสมชาย นำประเสริฐชัย. (2546). ไอซีทีเพื่อการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- โรสนานี หะมิงมะ. (2553). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี).
- วสันต์ อติศัพท์. (2553). ภาวะผู้นำและกระบวนการทัศน์ใหม่ทางเทคโนโลยีการศึกษา. เอกสารประกอบการสัมมนา สัปดาห์เทคโนโลยี ครั้งที่ 18. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วินา สุทธิโพธิ์. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง. 7(2), 99 – 114.
- วิมลลี คำนุ. (2558). การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 7(2), 2 – 26.

- ศรัณภัทร์ ไตรสุวรรณ (2560). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*. 12(2), 123 – 137.
- สันติ หอมทวีโชค. (2554). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2558). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีสู่ห้องเรียนและโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 16(4), 216 – 224.
- สุทธนู ศรีไสย์ และคณะ. (2547). *ประสิทธิภาพการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- สุนันทา สมใจ. (2561). การบริหารสถานศึกษาด้วยภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*. 12(1), 350 - 363.
- สมจิตร ขวัญแดง (2560). *สภาพปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี.
- อุดม ต้องแข่งกี. (2551). *ปัญหาการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้เพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 2*. (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี).